

Dekadni bilten stanja vodne bilance kmetijskih tal v Sloveniji od 1. do 10. aprila 2013

OBVESTILO

Vodna bilanca letošnjega obdobja zimskega mirovanja (od 1. oktobra do 31. marca) kaže na izjemno prenamočenost večjega dela Slovenije. Na Goriškem je v tem obdobju padlo 1247,4 mm dežja, v osrednji Sloveniji 961,2 mm, na Primorskem 661,1 mm, v Murski Soboti 497,7 mm. Prva aprilsko dekada je še prinesla nekaj dežja in nekoliko višje temperature zraka. V severovzhodni Sloveniji je poplavlilo precej ozimnih posevkov, ki povodnji niso preživel. Presežna namočenost tal je onemogočala izvajanje agroukrepov za reševanje stanja, kakor tudi pripravo tal za bližnjo setev koruze. Tla so presežno namočena tudi v drugih predelih Slovenije, obdelava zaenkrat še ni bila mogoča. Skoraj vso dekada so bile pod običajnimi vrednostmi tudi temperature zraka. Začetek spomladanske rasti močno zaostaja.

METEOROLOŠKE RAZMERE

Največ dežja je bilo v prvi aprilski dekadi na Obali (več kot 60 mm) in na J Slovenije (od 30 do 60 mm). Proti S in SZ Slovenije se je v pasovih višina padavin zmanjševala. Na J Slovenije je padlo še enkrat več padavin kot običajno (170%), v skrajnem SZ Slovenije pa med 30 in 60 mm.

Po rekordno hladni zadnji dekadi marca je bila tudi povprečna temperatura zraka v prvi dekadi aprila dekadna pod dolgoletnim povprečjem 1971-2000.

Najtopleje je bilo na Obali, s povprečno temperaturo zraka nad 9 °C ter drugod na Primorskem. V pasu od JZ do osrednje Slovenije je bila povprečna dekadna temperatura zraka okrog 6 °C, v večjem delu osrednje Slovenije med 3 in 6 °C, na skrajnem SZ pa pod 3 °C.

Najhladneje je bilo v visokogorju, do -6 °C. Največje odstopanje od povprečja je bilo na vzhodu, kjer je bila temperatura zraka za 4 do 5 °C pod povprečjem, do 2 °C pa je bilo hladneje na skrajnem SZ Slovenije.

IZHLAPEVANJE IZ TAL IN RASTLIN

Povprečno je izhlapelo od 1,0 do 1,5 mm vode na dan, v desetih dneh skupaj od 10 do 20 mm vode. Nekoliko manjše izhlapevanje je bilo le v hribovitih predelih.

STANJE RASTLIN

Na ravninskih predelih Pomurja in Podravja so bila zaradi kombinacije visoke podzemne vode in povečane vodnatosti zalednih voda in vodotokov še vso dekada prisotna poplavljanja kmetijskih površin. Po prvih ocenah je bilo pod vodo kar 60 % zasejanih površin na katerih so posevki večinoma propadli. Čezmerna namočenost terena je onemogočala agrotehnične ukrepe, kot so dognojevanje in priprava tal za setev koruze, ki bi se morala začeti v drugi polovici aprila. Prepozno bo tudi za setev jarih žit.

Na posevkih oljne ogrščice in ozimnih žit, ki niso bili poplavljeni, dodatno škodo povzroča divjad, kateri primanjkuje hrane v naravnem okolju.

Vegetacijski prag 5 °C je v SV delu Slovenije nastopil šele sredi prve dekade aprila, več kot tri tedne kasneje kot preteklo leto. Akumulacija efektivne temperature zraka nad vegetacijskim temperaturnim pragom 5 °C je okoli 40 °C, kar je več kot dvakrat manj od povprečja. Običajno je taka akumulacija temperature zraka dosežena v sredini marca. Podobne razmere so tudi v drugih delih Slovenije. Zaskrblijujoče je stanje na barju, kjer je bil dostop na njivske površine z obdelovalnimi stroji nemogoč.

Na izpostavljenih predelih v notranjosti in v hribovitih predelih Slovenije pa so bile povprečne dnevne temperature zraka še vedno nižje od 5 °C. Izjeme so Obalno območje, ter Kras, Goriška in Vipavska dolina, kjer je vegetacijski temperaturni prag že skoraj mesec dni presežen, kljub temu so bile temperature zraka še vedno prenizke za optimalno rast vrtnin. Pridelovalci so jih pred mrazom zaščitili s pokrivkami.

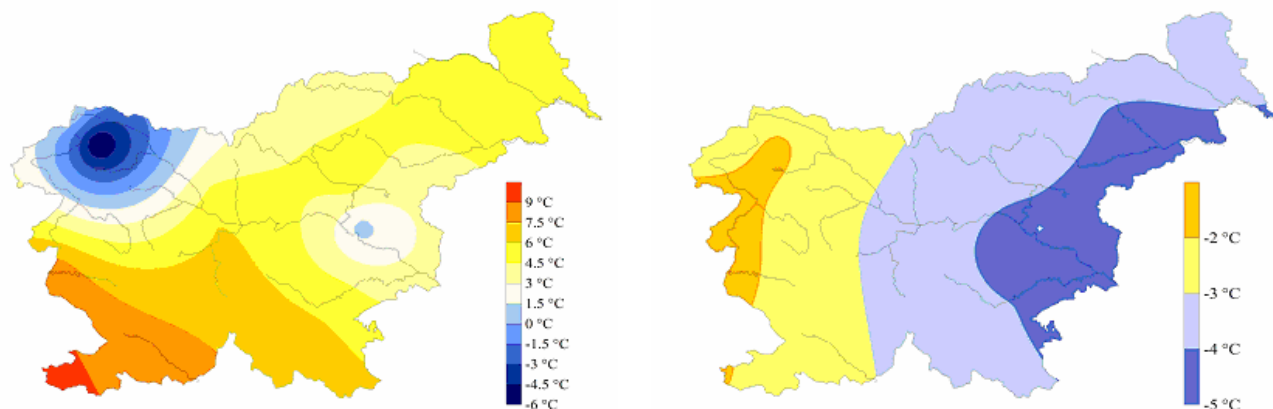
V zadnjih dneh dekade, ko so bile temperature zraka že bližje normalnim vrednostim je bilo že opaziti naglo obraščanje travne ruše.

VODNA BILANCA

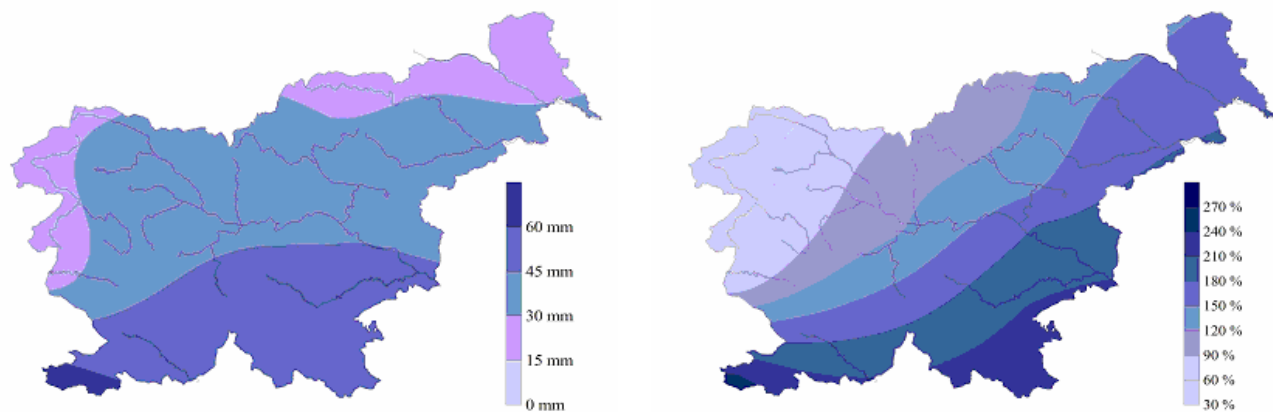

Vodna bilanca prve aprilsko dekade je bila največja na J in JZ Slovenije (več kot 50 mm), v večjem delu osrednje Slovenije je bila okrog 20 mm, do 20 mm pa na SZ in SV. Le na Goriškem je bila vodna bilanca skoraj uravnotežena. Kljub obilni namočenosti v preteklem obdobju (do zadnjih dni marca) je bila na SV prva aprilsko dekada po vodni bilanci podpovprečna za 30 mm, J pa je imel za enako vrednost nadpovprečno vodno bilanco. Vsebnost vode v tleh je bila marsikje na nivoju polne poljske kapacitete tal za vodo oziroma jo je marsikje tudi presegla.

Temperatura zraka v 1. dekadi aprila 2013 (levo) v primerjavi s povprečjem (1971-2000) (desno)

Padavine v 1. dekadi aprila 2013 (levo) v primerjavi s povprečjem (1971-2000) (desno)

Vodna bilanca v 1. dekadi aprila 2013 (levo) v primerjavi s povprečjem (1971-2000) (desno)

